

ที่ สว(สนช) ๐๐๐๗/๕๓๐๗

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ถนนอุทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

พศ พุทธศักราช ๒๕๕๗

เรื่อง ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการค้างข้าง พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญดังกล่าวข้างต้น

เนื่องจากในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติค้างข้าง พ.ศ. คณะกรรมการวิสามัญได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไว้บางประการ และในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๖/๒๕๕๗ วันศุกร์ที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ที่ประชุมได้พิจารณาและมีมติเห็นด้วยกับข้อสังเกตนั้น

จึงส่งข้อสังเกตดังกล่าวมาตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๑๐๒ วรรคสอง

ขอแสดงความนับถือ

๒๕๕๗ H

(นางนรรรัตน์ พิมพ์เสน)

เลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักการประชุม

โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๔๗ - ๘

โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๔๘

ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการค้างาช้าง พ.ศ.

คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการค้างาช้าง พ.ศ. แล้วเห็นควรตั้งข้อสังเกต ดังนี้

๑. คณะกรรมการวิสามัญเห็นควรแก้ไขชื่อร่างพระราชบัญญัติเป็น “ร่างพระราชบัญญัติ**ศรศค**งาช้าง พ.ศ.” โดยตัด คำว่า “การค้า” ออก เพื่อให้มีความหมายที่กว้างและครอบคลุมชัดเจนยิ่งขึ้น และเพื่อเป็นการสอดคล้องกับขอบเขตการใช้บังคับของกฎหมายซึ่งมิได้ควบคุมเพียงเฉพาะการค้างาช้างเท่านั้นยังควบคุมถึงการครอบครอง การนำเข้า การส่งออก และการดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับงาช้าง ตามบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการค้างาช้าง พ.ศ. จึงเห็นควรแก้ไขเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัตินี้ดังต่อไปนี้

เหตุผล

“โดยที่ปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมายควบคุมการค้า**และ**การครอบครอง การนำเข้า การส่งออก และการนำผ่านซึ่งงาช้างหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากงาช้างตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า แต่ยังไม่มีความหมายควบคุมการค้า**และ**การครอบครอง การนำเข้า การส่งออก และการนำผ่านซึ่งงาช้างหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากงาช้างตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะ จึงมีการนำงาช้างป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่ามาสวมสิทธิและจดทะเบียนเป็นสัตว์พาหนะเพื่อตัดงาช้าง รวมถึงการลักลอบนำงาช้างแอฟริกาเพื่อนำมาค้าหรือแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่ทำจากงาช้าง ประกอบกับประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (CITES)) จึงมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตามอนุสัญญาที่กำหนดให้ประเทศสมาชิกต้องมีมาตรการควบคุมการค้า การครอบครอง การนำเข้า การส่งออก และการนำผ่านซึ่งงาช้างหรือผลิตภัณฑ์ที่ได้มาจากการแปรรูปงาช้างภายในประเทศมิให้ปะปนกับงาช้างที่ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. การดำเนินการเพื่อให้มีร่างพระราชบัญญัติ**ศรศค**งาช้าง พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ในคราวนี้ เป็นการดำเนินการที่ดูเสมือนว่าประเทศไทยจำเป็นต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการบริหารอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora) หรือที่เรียกโดยย่อว่า ไชเตส (CITES) โดยต้องเร่งรัดตรากฎหมายให้แล้วเสร็จภายในเดือนธันวาคม ๒๕๕๗ เพื่อให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการงาช้างแห่งประเทศไทยฉบับแก้ไขซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๗ เห็นชอบให้หน่วยงาน

ที่เกี่ยวข้อง....

ที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามแผนงานดังกล่าว ทั้งที่ตามข้อเท็จจริงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ป่า เช่น พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้บังคับใช้มานาน บทบัญญัติบางประการ ไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์และครอบคลุมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน สมควรต้องมีการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ทันสมัยและครอบคลุมช่องว่างต่าง ๆ รวมทั้งเหมาะสมกับการที่ประเทศไทยร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาระหว่างประเทศ และการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

๓. การจำแนกงาช้างสัตว์พาหนะและงาช้างป่าที่เป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง ซึ่งเป็นช้างเอเชีย ชนิดเดียวกันน่าจะกระทำได้ยาก อาจทำให้เกิดความยุ่งยากในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่จากการชี้แจงของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง การจำแนกงาช้างทั้งสองชนิดดังกล่าวข้างต้น จะใช้หลักฐานตัวรูปพรรณช้างเป็นหลักฐานในการตรวจสอบการได้มาซึ่งงาช้างในการครอบครองทำให้เมื่อร่างพระราชบัญญัติพรศ. ๒๕๖๕ มีผลบังคับใช้ ก็ไม่อาจป้องกันการกระทำผิดในเรื่องการสวมตัวรูปพรรณช้างเพื่อนำไปใช้เป็นหลักฐานแสดงการเป็นเจ้าของงาช้างได้ ดังนั้น ในขั้นนี้ สมควรอย่างยิ่งที่กรมการปกครองต้องกำหนดให้เจ้าของช้างที่เป็นสัตว์พาหนะต้องลงทะเบียนข้อมูลกรรมช้าง (DNA) ของช้างแต่ละเชือกลงในตัวรูปพรรณช้างรูปแบบใหม่ และสมควรออกตัวรูปพรรณช้างพาหนะรูปแบบใหม่ให้เสร็จสิ้นภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๘ เพื่อป้องกันการสวมตัวรูปพรรณช้างที่เป็นสัตว์พาหนะ และงาช้างป่าที่เป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง

๔. การออกหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาตและการอนุญาต ตามมาตรา ๔ และมาตรา ๕ และการบังคับใช้ตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวให้มีคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการขึ้นมาพิจารณาเพื่อให้เกิดความละเอียดรอบคอบยิ่งขึ้น

๕. การออกกฎกระทรวงควรมีความเข้มงวด สามารถคุ้มครองป้องกันรักษาช้างของไทยได้ รวมทั้งป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาหลีกเลี่ยงหรือกระทำผิดกฎหมาย ทั้งนี้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ควรมีมาตรการในการพิสูจน์การครอบครอง เพราะอาจเป็นการลิดรอนสิทธิการครอบครองงาช้างของเจ้าของเดิม

๖. กรณีมีเหตุอันควรสงสัยควรมีที่มาที่ไปและควรมีหลักฐานตามสมควร เทียบกับการขอยกข้อห้ามต้องมีมาตรฐานในการออกขอยกข้อห้าม รวมทั้งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ กำหนดเหตุอันควรสงสัยไว้ในประกาศที่รัฐมนตรีกำหนด ซึ่งขณะนี้ยังไม่ทราบว่าเหตุอันควรสงสัยจะมีเรื่องใดบ้าง คณะกรรมการวิสามัญเห็นว่าเหตุอันควรสงสัยต้องอยู่บนพื้นฐานของพยานหลักฐานด้วย

๗. ในใบอนุญาตให้นำออกและนำเข้างาช้างเพื่อการศึกษาวิจัย เพื่อการแสดง ศิลปวัฒนธรรมและอื่น ๆ ควรกำหนดให้มีข้อความที่ระบุวันนำออกและวันนำเข้ามาภายในราชอาณาจักร ตลอดจนระบุรูปพรรณ ขนาด น้ำหนัก จำนวน พร้อมรูปถ่ายและรายการเพื่อให้สามารถติดตามตรวจสอบได้ว่าการนำงาช้างออกนอกราชอาณาจักรแล้วมีการนำเข้ามาหรือไม่ หากไม่นำกลับเข้ามาควรมีบทลงโทษไว้ ตัวอย่างเช่น ต้องมีหนังสือค้ำประกันของธนาคารในการนำงาช้างออก เมื่อไม่นำกลับเข้ามาในประเทศต้องรับค่าประกัน

๘. โดยที่ช้าง....

๘. โดยที่ข้างเป็นสัตว์สัญลักษณ์ประจำชาติของประเทศไทยตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การกำหนดสัญลักษณ์ประจำชาติไทย ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ แต่ในขณะนี้การคุ้มครองข้างโดยเฉพาะข้างบ้าน ตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะยังไม่มีบทบัญญัติในการคุ้มครองข้างอย่างเพียงพอ คณะรัฐมนตรีจึงควรมอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและกระทรวงมหาดไทย เสนอให้มีกฎหมายว่าด้วยข้างเพื่อให้การคุ้มครองข้างซึ่งเป็นสัตว์สัญลักษณ์ประจำชาติอยู่ภายใต้กฎหมายหลักเกณฑ์อย่างเดียวกัน รวมถึงควรปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการออกตัวรูปพรรณใหม่ โดยใช้ระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น ใช้ระบบรหัสพันธุกรรม (DNA) เป็นหลักฐานในการพิสูจน์เอกลักษณ์เฉพาะตัวของข้างเพื่อให้สามารถติดตามตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เสนอร่างกฎหมายดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติภายในเดือนธันวาคม ๒๕๕๗

ถูกต้องตามมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(นายสุรตน์ หวังต่อลาภ)

ผู้อำนวยการสำนักงานการประชุม

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ